

ÓVODAI GYAKORLAT

III. félév

Kedves Hallgatók!

A képzés III. félévében – a korábbi feladatok megtartásával, – a gyakorlati feladataik köre tovább bővül. Elméletben már megismerkedtek az anyanyelvi nevelés és a vizuális nevelés feladataival, tevékenységkörével, így ebben a félévben az óvodai munkájuk fókuszában az alábbiak állnak:

- *a gondozási teendők önálló ellátása, és a folyamatban lévő játék támogatása;*
- *szervezett tevékenységek irányítása: Verselés, mesélés; Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka*
- *megfigyelések, reflexiók készítése a gyakorlat során tapasztaltakról, illetve kiemelten a mentor által vezetett/ szervezett Ének, zene, énekes játék, gyermektánc és Mozgás tevékenységek Jegyzőkönyvezése.*

A PORFÓLIÓ TARTALMI ELEMEI

I. EGYÉNI CÉLOK (terjedelem: 1 oldal)

A félév elején gondolja át az alábbiakat és feljegyezését lássa el dátummal!

1. Hol tartok az óvodai gyakorlati munkámban?

Gondolja át, mit tanult eddig az óvodában, miben szerzett jártasságot az óvodai gyakorlatokon.

Ne feledkezzen meg az apró, látszólag jelentéktelennek látszó „tudásáról” sem! Pl.: *Ismerem a szokásalakítás mozzanatait... tudom, hogyan lehet megtanítani egy óvodást a ruhája összehajtogatására... képes vagyok megvigasztalni egy síró gyermeket... tudok játékokat ajánlani egy „örökmozgó” kisgyereknek... képes vagyok tényszerűen rögzíteni a megfigyeléseimet stb.*

Kompetenciáinak megjelenítéséhez választhat képi megoldást is: gondolkodási térkép, fürtábra stb.

2. Mit várok ettől a félévtől?

Fogalmazzon meg legalább két-három három konkrét egyéni célt, amelyet az óvodai gyakorlata során el szeretne érni, amiben tovább szeretne haladni stb.!

II. AZ ADATGYŰJTÉS ÉS MEGFIGYELÉS SZEMPONTJAI

1. Változások a gyermekcsoportban (terjedelem: ½–1 oldal)

- *Változások a szociális környezetben:* az óvodapedagógusok és a dajka személye, a csoport összetétele, a régi óvodásoknál tapasztalt változások, az újonnan érkezett gyermekek stb.
- *Változások a fizikai környezetben:* a csoportszoba helye, a terem átrendezése, az udvari felszerelés felújítása, új játékszerek stb.
- *Változások a csoport életében, szokásaiban:* napirend, étkezés, öltözködés, higiénés szokások, játékszokások stb.

(Óvodaváltás esetén az óvodai környezet bemutatásához lásd az 1. és 2. félév segédleteit!)

2. Verselés, mesélés; Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka az óvodai csoportban¹

1) A csoport nevelési terve (terjedelem: 1 oldal)

Tanulmányozza át a gyermekcsoport nevelési tervét, tematikus terveit, és emelje ki az alábbi tartalmakat:

- Az anyanyelvi nevelés feladatai; mesék és versek.
- A finommotorika és a kreativitás fejlesztése: rajz, festés, kézi munka, mintázás stb.

2) Kommunikáció és anyanyelvi nevelés – megfigyelés és beszélgetés (terjedelem: 1–2 oldal)

¹ Bereczkiné Záluszkzy Anna és Vastag Ágnes javaslatainak felhasználásával.

Kötelezően kidolgozandó szempontok:

- *Jegyezze fel az anyanyelvi kultúrával és neveléssel kapcsolatos szokásokat:* hogyan köszönnek a csoportban; hogyan szólítja az óvodapedagógus a gyermekeket, és a gyermekek az óvodapedagógusukat, dajkájukat (becenevek, magázódás, tegeződés stb.); milyen a beszélgetés stílusa (közeledés egymáshoz, kérdés módja, köszönési rituálék stb.)
- *Foglalja össze, milyen mesehallgatási és mesemondási szokások vannak a csoportban*

Az alábbi szempontok közül válasszon ki legalább egyet, és dolgozza ki!

- Jegyezze le, hol és mikor szokott az óvodapedagógus mesélni. Van-e a mesehallgatásnak állandó helye, van-e olyan csendes kuckó, ahol a gyermekek félrevonulhatnak, és zavartalanul nézegethetnek képeskönyveket.
- Beszélgessen a gyermekekkel kedvenc meséjükéről. Megkérdezheti tőlük, ki szokott mesélni nekik otthon. Jegyezzen fel egy-két beszélgetést, és írja le véleményét a hallottakról.
- Beszélgessen az óvodapedagógussal arról, hogy kik azok a gyerekek, akik önállóan tudnak mesélni, mesét kitalálni, vagy gyakran mondogatnak maguktól is különböző rigmusokat.
- Alkalmassint hallgassa meg (és jegyezze le) egy-egy gyerek meséjét, aki szívesen mesél a többieknek.

3) Vizuális nevelés – megfigyelés (terjedelem: 1–2 oldal)

Kötelezően kidolgozandó szempontok:

- Vácsolja fel, hol rajzolnak, festenek, kézimunkáznak, mintáznak, barkácsolnak stb. a gyermekek. A csoportszoba alaprajzán külön színekkel jelölje a terem funkcionális felosztását. Ahol színátmenetek képződnek, látható, hogy több funkció tartozik ahhoz a területhez.
- Sorolja fel, milyen eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére az alkotó jellegű tevékenységhez a nap folyamán (agyag, gyurma, festék, színesek, kréta, olló, ragasztó, fonalak, tű stb.).

Az alábbi szempontok közül válasszon ki legalább egyet, és dolgozza ki!

- Figyelje meg egy-egy gyermek testhelyzetét és mozdulatait rajzolás közben (térdel, ül, áll; lefogja-e a nem rajzoló kezével a papírt; melyik kezével fogja az eszközt stb.) Írjon néhány példát a gyermekek eszközhasználatára (pl.: ceruzafogás, ecsetkezelés, ollóhasználat, varróeszköz stb.) és elemezze, mit mutat a finommotoros fejlődésük.
- Jegyezze fel, kik azok a gyermekek a csoportban, akik nagyon szeretnek, vagy éppen ellenkezőleg, nem szeretnek rajzolni, és nemigen ülnek le a rajzasztalhoz. Kik azok, akik inkább az olyan téri megjelenítést helyezik előtérbe, mint az építés és konstruálás, agyagozás stb.
- Figyelje meg, hogy a gyerekek – a folytatólagos játékhoz hasonlóan – visszatérnek-e az alkotásaik folytatásához?
- Gyűjtsön példát arra, amint az elkészült alkotások valamilyen formában tovább „élnek”, megelevenednek (tárgyjáték, bábozás, kitaláció, rögtönzések stb. formájában)!

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc és Mozgás tevékenységek megfigyelése és jegyzőkönyv készítése, mely tartalmazza a tevékenység témáját, tartalmát, menetét, időrendjét, eszközöket, a gyerekek és a pedagógus tevékenységét.

III. SZERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK

Felkészülés az óvodai foglalkozásokra

A hospitálás megkezdése **előtt két héttel** adja le a tervezetét a mentorának! A hospitálás megkezdésének feltétele a mentor által jóváhagyott, és korrigált tervezet.

Tervezetek és reflexiók

- Verselés, mesélés + önreflexió
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka + önreflexió. (A tervezés elhagyhatatlan része a próbamunka elkészítése és szöveges értékelése, továbbá a szoros, vagy laza asszociációval kapcsolódó műalkotás csatolása!)

A reflexió tartalmazza a foglalkozások elemzését, és a mentor javaslatait.

A hospitálás összegzése

- Gondozási teendők ellátása – szokásalakítás
- A játék támogatása
- Az irányított tevékenységek

IV. JEGYZŐKÖNYVEK A CSOPORTOS HOSPITÁLÁSOKRÓL (a társak csoport előtti munkájáról)

- a foglalkozó neve
- a tevékenység időpontja
- témája
- megfigyelési szempont (számmal és kiírva)
- feljegyzések
- az elemző óra tanulságai

V. ÖSSZEGZŐ REFLEXIÓ A III. FÉLÉV GYAKORLATI MUNKÁJÁRÓL

- Lapozza fel a félév elején megfogalmazott célokat és írja le, mit sikerült abból megvalósítani, mi az, amire vissza kell térnie. Kezdheti így: *Ebben a félévben az óvodai feladataim közül jól megoldottam/ tapasztalatokat szereztem/ jártasságot szereztem/ kipróbálhattam magamat* stb.
- Fogalmazza meg, mi volt a legnagyobb öröme az óvodában, és azt is, hogy mi volt különösen nehéz, mert váratlanul érte, mert tehetetlennek érezte magát stb.
- Gondolja át, mi az a terület, amiben otthonosan mozog az óvodában, amiben hatékonyak, jónak érzi magát. Bármilyen apróság is az, jegyezze le, készítsen egy három (lehet több!) elemből álló listát!
- Gondolja át, és jegyezze le, mi volt az, ami a legnagyobb segítséget jelentette Önnek a hospitálása során!

Mellékletek:

Szakmai segédletek, megfigyelési szempontok; a bemutató foglalkozások (Ének, zene, énekes játék, gyermektánc és Mozgás) jegyzőkönyvei; gyermekrajzok stb.

Portfólióját mutassa be az óvodapedagógus mentorának, aki kézjeggyével látja el és munkáját a Gyakorlati képzési füzetében értékeli.

Budapest, 2020. szeptember 8.

Neveléstudományi Tanszék